

Najvažniji izveštaji i inicijative o fenomenima sistemske korupcije koje je Savet dostavljao Vladi i Tužilaštvu

Izveštaj o izvozu šećera u zemlje EU

- Prvi deo Izveštaja dostavljen je Vladi 18. novembra 2003. godine, a Republičkom javnom tužiocu dva dana kasnije

Evropska unija je 2001. godine omogućila Srbiji izvoz šećera proizvedenog u našoj zemlji po preferencijalnim uslovima na tržište EU. Kako Evropska kancelarija za suzbijanje prevara OLAF, zbog neadekvatne kontrole porekla robe u Srbiji nije mogla da utvrdi da li je bilo zloupotreba preferencijalnog statusa, EU je početkom 2003. godine našoj zemlji uvela sankcije na izvoz šećera. Nakon analize podataka o izvozu šećera u EU u periodu 2001-2003. godine, Savet je konstatovao da je u Srbiji potrošeno i izvezeno od 100 do 300 hiljada tona šećera godišnje koji ne postoji ni u proizvodnji ni u legalnom uvozu. Savet je preporučio Vladi da hitno utvrdi odgovornost za drastičan obim ulaska robe u zemlju bez carinske kontrole.

- Drugi deo Izveštaja dostavljen je Vladi 9. marta 2004. Godine

Nastavak analize razmera zloupotrebe preferencijalnog statusa za izvoz šećera u zemlje EU i mera koje je Vlada preduzela kako bi ih prikrila, kao i analiza posledica koje su te zloupotrebe imale na industriju šećera u Srbiji i privatizaciju šećerana.

- Treći deo izveštaja dostavljen je Vladi 15. aprila 2005. godine

Analiza mera koje je Vlada preduzela na rasvetljavanju šećerne afere, i na oporavku srpske industrije šećera od posledica enormnog šverca i sankcija EU na izvoz šećera. Savet je zaključio da su aktivnosti Vlade zapravo doprinele daljem zataškavanju šećerne afere, da se industrija šećera u Srbiji nije bitnije oporavila ni nakon ukidanja sankcija EU, zato što nisu pokrenuti postupci za utvrđivanje odgovornosti za šverc koji je doveo do sankcija, i da je način privatizacije industrije šećera u Srbiji doveo do propasti dve najveće šećerane, beogradske i zrenjaninske.

Uprava za borbu protiv organizovanog kriminala (UBPOK) istraživala je izvoz šećera u zemlje EU. Izveštaj UBPOK se u velikoj meri poklopio sa zaključcima Saveta, međutim dalji postupak je stopiran. Evropska Unija je 22. jula 2004. godine ponovo uspostavila preferencijalni režim za uvoz šećera iz Srbije, uz uslov da Srbija u naredna tri meseca završi istragu i kazni odgovorne za uvođenje suspenzije. Uprkos činjenici da je UBPOK u svom izveštaju konstatovao brojne nezakonitosti, nije pokrenut ni jedan krivični postupak za zloupotrebe preferencijalnog izvoza. Savet nikada nije dobio povratnu informaciju od tužilaštva u vezi sa Izveštajem o izvozu šećera. Republika Srbija je obeštetila evropska kompanije koje su pretrpele štetu zbog zloupotrebe preferencijalnog izvoza, međutim nadležni državni organi nikada nisu pokrenuli regresne zahteve prema privatnim kompanijama iz Srbije koje su učestvovala u zloupotrebama.

Izveštaj o politici i procesu privatizacije

- Dostavljen Vladi 25. decembra 2003. godine; dve dopune sa primerima sumnji na korupciju u postupanju Agencije u konkretnim slučajevima dostavljene Vladi 18. februara i 2. marta 2004. godine

Analiza propisa i više desetina pojedinačnih slučajeva, u kojima postoje sumnje na korupciju u postupanju Agencije za privatizaciju i Akcijskog fonda. Savet je zaključio da je privatizacija potpuno izdvojena iz šireg konteksta institucionalnih i ekonomskih reformi, kao i da nepreciznosti u propisima stvaraju velike mogućnosti za korupciju prilikom sprovođenja privatizacije. U dopuni Izveštaja Savet ističe da je direktor Agencije za privatizaciju, Mirko Cvetković istovremeno bio i direktor bez ograničenja konsultantske kuće CES MECON, koju je Agencija često angažovala za procene preduzeća u privatizaciji, a da je zamenik direktora Agencije za privatizaciju, Zvonimir Nikezić, sin Dušana Nikezića, vlasnika CES MECON-a. Vlada je odgovorila Savetu da su ovakve veze između Agencije za privatizaciju i konsultantskih kuća moguće zbog toga što u Srbiji još uvek ne postoji zakon o sprečavanju sukoba interesa.

Izveštaj o stečaju Sartida

- Dostavljen Vladi 10. maja 2004. godine, a Republičkom javnom tužilaštvu 17. maja 2004. godine

Trgovinski sud je prodajom Sartida sa pet zavisnih preduzeća iz stečaja zapravo sproveo dogovor ministra za privatizaciju, Aleksandra Vlahovića sa privilegovanim kupcem, uz drastično kršenje prava poverilaca i na štetu države. Način prodaje navodi na sumnju na korupciju u koju su uključeni najviši organi izvršne i sudske vlasti. Stečaj Sartida je pokazao svu slabost sudske vlasti u Srbiji u odnosu na izvršnu.

Navode iz izveštaja o stečaju Sartida istraživao je UBPOK, ali slučaj nikada nije procesuiran.

Izveštaj o Jugoremediji

- Dostavljen Vladi 16. septembra 2004. godine, a Republičkom javnom tužilaštvu 3. februara 2005. godine

Akcijski fond je prodao 42% akcija fabrike lekova Jugoremedija Jovici Stefanoviću, koji je u tom trenutku bio na Interpolovoj poternici. Ugovorom o kupoprodaji, Akcijski fond je obavezao kupca da izvrši dokapitalizaciju fabrike, čime mu je zapravo omogućio da postane većinski vlasnik. Mali akcionari preduzeća, vlasnici 58% akcija su se usprotivili dokapitalizaciji, što je dovelo do fizičkog sukoba akcionara sa Stefanovićevim obezbeđenjem, na koji je država reagovala tako što je poslala jedinice Žandarmerije da pomognu privatnom obezbeđenju da izbaci akcionare iz fabrike.

Izveštaj o Veterinarskom zavodu

- Dostavljen Vladi 20. septembra 2004. godine, a Republičkom javnom tužilaštvu 3. februara 2005. Godine

Vrhovni sud je 28. maja 2004. godine poništio rešenje Ministarstva privrede kojim je Veterinarski zavod prodat konzorcijumu Zekstra-Bankom i dao upute da Ministarstvo u ponovnom postupku otkloni propuste navedene u prigovoru drugog ponuđača, Konzorcijuma zaposlenih, i da držeći se pravnih shvatanja i primedbi suda donese novo rešenje. Umesto da postupi po nalogu suda, Ministarstvo je u ponovljenom rešenju samo prepisalo poništeno rešenje i zaključilo ugovor o kupoprodaji sa Zekstrom.

Inicijativa za sprečavanje prodaje poslovnog prostora bivšeg Zavoda za obračun i plaćanja (ZOP)

- Dostavljena Vladi 1. decembra 2004. Godine

Savet je dao preporuku premijeru da zaustavi prodaju poslovnog prostora ZOP-a, koji već treću godinu, prema ugovoru sa tadašnjim Guvernerom NBJ Mladanom Dinkićem, besplatno koristi privatna banka Nacionalna štedionica. U oglasu je dat rok od osam dana za dostavljanje ponuda. Uobičajen rok za prikupljanje ovakvih ponuda je 60 dana, a u roku od osam dana se može javiti samo neko za koga je oglas pripremljen, a to je privatna banka Nacionalna štedionica.

Izveštaj o Nacionalnoj štedionici

- Dostavljen Vladi 7. decembra 2004. godine, a Republičkom javnom tužilaštvu 3. februara 2005. Godine

Guverner NBJ Mladan Dinkić je omogućio Nacionalnoj štedionici, privatnoj banci koju kontrolišu Vuk Hamović i Vojin Lazarević, da besplatno koristi opremu i poslovni prostor bivšeg ZOP-a, dodelio joj je bez konkursa isplatu velikog dela stare devizne štednje i omogućio brojne druge privilegije. NBJ je istovremeno propustila da utvrdi da povezana lica stiču kontrolni paketa akcija Nacionalne štedionice, kao i da je u jednom danu značajan iznos deviznih sredstava napravio krug između Beča, Moskve i Beograda na osnovu fiktivnog posla i da su na kraju od te transakcije kupljene akcije Banke.

Navode iz Izveštaja istraživao je UBPOK, ali slučaj nikada nije procesuiran.

Izveštaj o Mobtelu

- Dostavljen Vladi i Republičkom javnom tužilaštvu 6. aprila 2005. Godine

Savet je analizirao najvažnije aspekte osnivanja kompanije, ulaganja osnivačkog kapitala, izdavanja licence za rad, zaključivanja Aneksa ugovora o osnivanju kompanije, kao i probleme vezane za poslovanje i raspodelu dobiti. Vladi je između ostalog data preporuka da stavi van

snage svoj Zaključak od 24. juna 2004. godine, budući da je u njegovoj pripremi ključnu ulogu odigrao čovek koga je Vlada smenila sa mesta pomoćnika ministra, zbog sukoba interesa.

Inicijativa za uspostavljanje zakonitog stanja u preduzeću Keramika iz Kanjiže

- Dostavljena Vladi 12. avgusta 2005. Godine

Savet ističe da ponašanje policije, koja šesti put opstruira sprovođenje sudske odluke i uvođenje većinskih vlasnika i legalnih organa Keramike u preduzeće, ukazuje na moguću korupciju, i da ovaj slučaj jasno govori da nepoštovanje zakona i ugovora ugrožava osnovna prava građana Srbije, sigurnost ugovaranja i sigurnost privatne svojine. Odluke suda u Keramici ne sprovode se zbog nepostupanja policije, zbog čega se u fabrici godinu dana održava nezakonito stanje – manjinski vlasnik i nelegalno rukovodstvo, koji su silom zaposeli Keramiku, i dalje se nalaze u preduzeću.

Dopis predsedniku Vlade u vezi Memoranduma o razumevanju, tajnog sporazuma na osnovu kojeg je izvršeno preuzimanje trgovinskog lanca C market

- Dostavljen Vladi 20. avgusta 2007. Godine

Savet je od malih akcionara C marketa dobio Memorandum o razumevanju, dokument koji su potpisali učesnici u preuzimanju ovog preduzeća, tajkuni Miroslav Mišković, Milan Beko i tadašnji direktor tog preduzeća Slobodan Radulović, na sastanku koji je organizovao direktor EKI Investmenta Danko Đunić, na inicijativu predsednika Vlade Vojislava Koštunice. Predmet Memoranduma je fiksiranje cene akcija C marketa i podela tržišta. Savet je u svom dopisu zatražio od predsednika Vlade da potvrdi autentičnost Memoranduma.

Izveštaj o C marketu

- Dostavljen Vladi i Republičkom javnom tužilaštvu 1. oktobra 2007. Godine

Savet je preporučio Vladi da što pre pristupi izmeni zakonskih propisa o zaštiti konkurencije, kako se ne bi ponovilo uspostavljanje monopola do kakvog je došlo kada je Delta preuzela C market. Kada je u pitanju afera nastala oko preuzimanja C marketa, Savet je ocenio da, pored utvrđivanja svih činjenica i obaveštavanja nadležnih organa i javnosti o tome, Vlada treba da pristupi i utvrđivanju političke odgovornosti lica umešanih u radnje koje odstupaju od evropskih pravila ponašanja kojima se štiti konkurencija na tržištu.

Specijalno tužilaštvo za organizovani kriminal je 15. novembra 2007. godine Savetu dostavilo informaciju o postupku koji vodi pred Posebnim odeljenjem Okružnog suda u Beogradu protiv tzv. stečajne mafije za zloupotrebe u poslovanju C marketa. Međutim, optužnicom protiv stečajne mafije nije obuhvaćeno preuzimanje akcija, niti memorandum, a od svih potpisnika memoranduma optužen je jedino Slobodan Radulović, i to za dela kojima je naneo štetu ostalim učesnicima tajnog kartelskog sporazuma

Izveštaj o koncesiji za autoput Horgoš-Požega

- Dostavljen Vladi i Republičkom javnom tužilaštvu 3. septembra 2007. Godine

Analiza dodele koncesije za finansiranje, projektovanje, izgradnju, korišćenje i održavanje autoputa Horgoš-Požega. U pitanju je primer kako političari i izvršna vlast u Srbiji koriste javna dobra u cilju ostvarivanja partijskih interesa, što se ogleda u činjenici da se javni put gradi do izborne baze resornog ministra, iako njegovo krajnje odredište nema veći privredni, finansijski niti socijalni značaj, sa stanovište opšteg interesa Republike, dok je završetak Koridora 10 strateški prioritet države. Savet je takođe ocenio da je tehnička Vlada zaključenjem ugovora o koncesiji prekoračila svoje nadležnosti, što predstavlja rečit primer političke korupcije.

Izveštaj o koncentraciji vlasništva u preduzeću Luka Beograd

- Dostavljen Vladi 19. februara, a Republičkom javnom tužilaštvu 11. marta 2008. Godine

Akcije Luke Beograd prodate su 2005. godine fantomskoj firmi Worldfin. Kao i u slučaju C marketa, očigledno da su akcije kupljene za račun kupca koji je ostao u senci. Upravnim i nadzornim organima Luke i Akcijskom fondnu bilo je poznato da je u toku nova procena Luke, i da će nalaz procene pokazati daleko veću vrednost preduzeća, međutim AF je prihvatio ponudu Worldfina i time podstakao male akcionare da prodaju svoje akcije. Na ovaj način Worldfin je po ceni dvostruko manjoj od realne došao do većinskog vlasništva nad Lukom, odnosno do 220 hektara zemljišta u centralnoj gradskoj zoni.

Izveštaj o Šinvozu

- Dostavljen Vladi i Republičkom javnom tužilaštvu 30. septembra 2008. Godine

Agencija za privatizaciju je dozvolila vlasniku da fabriku namerno odvede u stečaj, i da ostavi preko hiljadu akcionara bez imovine i oko 700 radnika bez posla. Tek posle otvaranja stečaja, Agencija je utvrdila kršenje ugovora i pokrenula postupak raskida. Nakon raskida, Akcijski fond je odbio da imenuje privremenog zastupnika kapitala, tako da prava države u stečaju niko nije zastupao. Bivši vlasnik je iz preko reorganizacije ponovo preuzeo fabriku, budući da su se njegove firme u stečaju pojavile kao najveći poverioci Šinvoza.

Republičko javno tužilaštvo je 5. februara 2009. godine odgovorilo Savetu da je Izveštaj sa priložima dostavljen Prvom opštinskom javnom tužilaštvu u Beogradu radi postupanja kao po krivičnoj prijavi protiv odgovornih lica u Agenciji za nesavestan rad u službi i protiv vlasnika Šinvoza zbog prouzrokovanja stečaja. Kako u međuvremenu nismo dobili nikakvu informaciju o daljem postupanju tužilaštva, 9. februara 2011. godine smo zatražili da nas izveste o statusu predmeta. U odgovoru od 21. februara 2011. godine navodi se da je krivična prijava Saveta odbačena već u oktobru 2009. godine.

Izveštaj o privatizaciji preduzeća Zastava elektro

- Dostavljen Vladi 14. septembra 2009. godine; dopuna Izveštaja dostavljena 16. Septembra

Izveštaj ukazuje na propuste Agencije za privatizaciju prilikom kontrole izvršenja ugovora o privatizaciji, koji je 2006. godine zaključen sa Rankom Dejanovićem, suprugom predsednice Skupštine Srbije Slavice Đukić Dejanović. Pored kršenja ugovora u delu koji se odnosi na obavezno investiranje, dokumentacija koju je Savet analizirao ukazuje i na nenamensko trošenje sredstava koja je Zastavi elektro odobrio Fond za razvoj.

U dopuni Izveštaja, Savet je ukazao na pokušaj zataškavanja kršenja zakona i ugovora u privatizaciji, tako što je Dejanović državi poklonio svoje akcije u Zastavi elektro, izbegavši tako kontrolu izvršenja Ugovora i utvrđivanje odgovornosti za propast preduzeća.

Izveštaj o privatizaciji Trudbenik gradnje

- Dostavljen Vladi 29. oktobra 2009. godine; dopuna Izveštaja dostavljena 20. januara 2010. Godine

Izveštaj ukazuje na ozbiljne propuste koje su napravili Agencija za privatizaciju i Ministarstvo ekonomije u kontroli izvršenja ugovora o prodaji jedne od najvećih građevinskih firmi u bivšoj Jugoslaviji preduzeću Montera. Montera je u vlasništvu Dragana Kopčalića, doskorašnjeg visokog funkcionera Demokratske stranke. Nakon što je Izveštaj dostavljen Vladi, Agencija za privatizaciju je sprovedla kontrolu izvršenja ugovora u Trudbeniku. Izveštaj Agencije od 26. novembra potvrdio je navode Saveta, međutim, uprkos nalazima o drastičnom kršenju ugovora od strane Montere, Agencija je odbila da raskine ugovor.

Agencija nije raskinula ugovor o kupoprodaji, a Vlada je 8. jula 2010. godine donela Program mera za rešavanje statusa bivših i sadašnjih zaposlenih u Trudbeniku. Iako je Trudbenik 100% privatno preduzeće, Vlada je otpuštenim radnicima na ime socijalnog programa iz javnih fondova isplatila više od 1,2 miliona evra, kako bi zaustavila njihove proteste i zataškala kršenje zakona u privatizaciji preduzeća.

Krivična prijava protiv 17 lica za zloupotrebe u preuzimanju akcija Luke Beograd

- Podneta Višem javnom tužilaštvu 14. maja 2010. Godine

Savet je nastavio da prati slučaj Luke „Beograd“ kao drastičan primer sistemske korupcije i poništavanja javnog interesa zarad interesa moćnih pojedinaca. Krivična prijava je deo nastojanja Saveta da pomogne institucijama nadležnim za kažnjavanje korupcije i podrži njihove napore da rade po zakonu, bez straha od moćnih pojedinaca. Podneta je protiv bivšeg ministra privrede Predraga Bubala, preduzetnika Milana Beka, predsednika Komisije za hartije od vrednosti Milka Štimca i članova Komisije, direktora i izvršnog direktora Agencije za privatizaciju Miodraga Đorđevića i Gorana Mrđe, direktora Akcijskog fonda Aleksandra Gračanca, predsednika, zamenika predsednika i članova UO Luke „Beograd“ Vladete Čolića, Vladete Blagojevića, Mirka Vasiljevića i Dušana Kosovca i predsednika i članova Nadzornog odbora.

Savet je od Višeg tužilaštva tražio informaciju o statusu ove krivične prijave, ali nije dobio odgovor. Portparol tužilaštva je izjavio u medijima da je predmet u prekrivičnom postupku.

Izveštaj o privatizaciji IP Prosveta

- Dostavljen Vladi 27. jula 2010. Godine

Savet je ukazao na kršenje zakona i ugovora u privatizaciji nekadašnje najveće izdavačke kuće na Balkanu, od strane kupca i Agencije za privatizaciju. Savet je uvrдио da kupac ne samo da nije izvršio ugovorne obaveze, za koje mu je Agencija ostavila više naknadnih rokova nego što je zakonom predviđeno, već je u međuvremenu prodao deo imovine Prosvete i novac zadržao za sebe. Zbog svega ovoga, zaposleni u Prosveti, koji su dovedeni na rub egzistencije, obustavili su rad 20. januara 2010. godine i u štrajku ostali više od 9 meseci.

Ugovor sa kupcem Prosvete raskinut je 15. septembra 2010. godine, a nad preduzećem je otvoren postupak restrukturiranja. Agencija za privatizaciju nije preduzela nikakve korake protiv kupca u vezi sa otuđenjem imovine Prosvete.

Inicijativa u vezi sa privatizacijom Tehnohemije

- Dostavljena Vladi 15. septembra 2010. Godine

Agencija za privatizaciju je raskinula kupoprodajni ugovor sa kupcem Tehnohemije i pored toga što je ispunio sve ugovorne obaveze, izmirio pet ipo od ukupno šest rata kupoprodajne cene i investirao 60 miliona dinara, što je dvostruko više nego što je ugovorom bilo predviđeno. Sve ovo prvobitno je potvrdila i Agencija, ali je kasnije ugovor ipak raskinula. Savet je ukazao Vladi da se veći deo nekretnina Tehnohemije nalazi na lokaciji obuhvaćenoj promenama GUP-a Beograda kojima je promenjena namena dela zemljišta u Luci Beograd, čime je vlasnicima Luke omogućeno da na tom prostoru grade stambeno – poslovne objekte. Da bi ostvarili svoje planove, vlasnici Luke nastoje da dođu u posed zemljišta Tehnohemije i drugih preduzeća na pomenutoj lokaciji. Savet je preporučio Vladi da u svetlu ovih činjenica ispita sumnje na korupciju u postupanju Agencije u Tehnohemiji.

Izveštaj o Srboleku

- Dostavljen Vladi 25. oktobra 2010. godine

Komisija za hartije od vrednosti je 2007. utvrdila da su preduzeća Jovice Stefanovića preuzela kontrolu nad fabrikom lekova Srbolek a da nisu dala ponudu za preuzimanje akcija i naložila mu da proda akcije ili da podnese ponudu. Stefanović je formalno izvršio ovaj nalog, ali je zadržao faktičku kontrolu nad Srbolekom. Iako su ostali akcionari zbog ovog prevarnog posla i zbog nezakonitog poslovanja uprave kompanije podneli kruvučnu prijavu protiv Stefanovića i njegovog menadžmenta, tužilaštvo nije postupilo po njihovoj prijavi, tako da je Stefanović nastavio da donosi odluke na štetu preduzeća, njegovih akcionara i Republike Srbije.

Jovica Stefanović i direktor Srboleka Mladen Lučić su uhapšeni su 8. novembra 2010. godine na osnovu krivične prijave koju je protiv njih podnela Poreska uprava, kao i zbog sumnji na zloupotrebe u poslovanju Srboleka. Nad Srbolekom je početkom 2011. godine otvoren predstečajni postupak, kao posledica višegodišnjeg štetnog poslovanja Stefanovićeve uprave.

Inicijativa Vladi da obezbedi transparentnost i zakonitost prodaje Telekoma i Predsedniku Republike u vezi najavljene prodaje Telekoma

- Vladi su dostavljene dve inicijative u vezi sa prodajom Telekoma, 20. oktobra i 29. novembra 2010. Godine

Savet je u dopisu od 20. oktobra naglasio da Vlada mora da poštuje proceduru i obezbedi transparentnost u prodaji Telekoma i ukazao na činjenicu da Vlada mesecima ignoriše preporuke stručne javnosti kako da se liberalizuje tržište telekomunikacionih usluga bez prodaje dominantnog operatera. Savet je takođe istakao da bi ozbiljna posledica prodaje Telekoma u ovom trenutku bila i niska cena, zbog nepovoljnog uticaja krize na nivo tražnje.

U drugom dopisu Vladi Savet upozorava na moguće nezakonitosti u prodaji Telekoma, ističući da iz dosadašnjeg postupka nije jasno šta je predmet prodaje Telekoma, odnosno da li Vlada prodajom 51% akcija preduzeća, prodaje i telekomunikacionu infrastrukturu. Ukoliko infrastruktura jeste predmet prodaje, to bi bilo protivno važećim zakonima, koji predviđaju da su dobra od opšteg interesa van prometa. U vezi prodaje Telekoma Savet se obratio i Predsedniku Republike dopisom od 3. decembra iste godine.

Izveštaj o poslu postavljanja optičkih kablova kroz Srbiju, koji je poveren preduzeću Nuba invest

- Izveštaj je dostavljen Vladi Srbije 25. novembra 2010. Godine

Izdavanje dozvole za izgradnju optičkog kabla preduzeću Nuba invest d.o.o. iz Beograda od strane Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, obavljeno je u nezakonitoj proceduri, suprotno odredbama Zakona o planiranju i izgradnji i Zakona o telekomunikacijama. U pomenutoj proceduri izostalo je organizovanje postupka javnog nadmetanja, a neobično je da je taj posao, pored brojnih operatera sa iskustvom i godinu dana pre svih drugih dobilo nepoznato, novoosnovano preduzeće, koje se pre ovog posla nije bavilo telekomunikacijama, niti je imalo licencu Ratela (Agencija za telekomunikacije). Prema podacima Agencije za privredne registre, slovenačka Nuba je svoje preduzeće u Srbiji registrovala 10. aprila 2009. godine, samo nekoliko meseci pre dobijanja prve lokacijske dozvole za posao sa optičkim kablovima. Važno je reći i da su hrvatski mediji pisali o tome da je vlasnik Nuba investa višegodišnji prijatelj resornog ministra Olivera Dulića, što on nije demantovao. Ukoliko je ta informacija tačna, ona bi svakako ukazivala na konflikt interesa i moguću krupnu korupciju.

Vlada Srbije, koja od 2005. godine ne odgovara na izveštaje Saveta, ovoga puta je u veoma kratkom roku, 19. januara 2011. godine, prosledila odgovor Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja u kome je, između ostalog, navedeno da je Ministarstvo u svemu postupalo u skladu sa zakonom i da je takvo mišljenje, nakon uvida u dokumentaciju, dalo i Republičko javno tužilaštvo.

Nakon toga, Savet je dva puta (1. februara i 11. marta 2011. godine) od Republičkog javnog tužilaštva tražio izveštaj o sprovedenim radnjama i o dokumentaciji na osnovu koje je Tužilaštvo došlo do takvog zaključka. Iz dopisa koji je Savetu dostavljen 22. marta 2011. godine jasno je da Tužilaštvo dalo mišljenje na osnovu nepotpune dokumentacije. Pritom

napominjemo da je tužilaštvo samostalni državni organ koji goni učinioce krivičnih dela, pa prema tome ne može da daje nikakva prethodna mišljenja bez inicijalnog akta u konkretnim predmetima da li je nešto po zakonu ili nije, jer će na taj način prethodno odlučiti o nečem što tek može da bude predmet gonjenja.

Analiza primene antimonopolskih propisa od 2006. do 2010. godine i problema u radu Komisije za zaštitu konkurencije

- Analiza dostavljena Vladi 15. decembra 2010. Godine

Analiza Saveta ukazuje na ozbiljne propuste u suzbijanju monopola koji su doveli do velikih poremećaja na tržištu, o čemu posebno svedoče nestaišice vitalnih proizvoda. Savet je naročito istakao da je politika koju je Vlada sprovodila u ovoj oblasti dovela do toga da rad Komisije za zaštitu konkurencije i rešenja koja je ona donosila nisu doprinela suzbijanju monopola, jer Komisiji nisu data odgovarajuća ovlašćenja u skladu sa dobrom praksom Evropske Unije. Zbog toga je potrebno da Vlada u celosti realizuje mere za suzbijanje monopola saglasno preporukama Evropske komisije, čime će otkloniti sve prepreke u radu antimonopolske institucije, zaštititi građane od posledica monopola i poboljšati uslove za prijem u Evropsku Uniju.

Pismo Predsedniku Republike o problemima korupcije sa kojima se suočavaju strani investitori u Srbiji

- Pismo dostavljeno Predsedniku 30. decembra 2010. godine

U skladu sa dogovorom sa konferencije održane 9. decembra povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije, na kojoj je Predsednik izjavio da se njemu strani investitori nikada nisu obraćali sa prigovorima da korupcija za njih predstavlja prepreku za ulaganje u Srbiju, Savet je Predsedniku dostavio informaciju o slučajevima koji ukazuju da je korupcija ključni problem zbog kog strani investitori ne uležu sredstva u našu zemlju, kao što su privatizacija šećerana, turističke agencije Putnik, Knjaz Miloša, C-marketa, NIP Novosti, Šinvoza, kao i slučajeve preduzeća onemogućenih da investiraju zbog interesa vlasnika Luke Beograd (Tehnohemija i Brif).

Izveštaj o konverziji prava korišćenja u pravo svojine 16 hektara zemljišta na Novom Beogradu preduzeću DelReal, bez naknade

- Savet je 14. marta 2011. obavestio javnost da je konverzija prava korišćenja na građevinskom zemljištu u pravo svojine na način na koji je definisana aktuelnim Zakonom, jedan od najočiglednijih primera sprege između krupnog kapitala i izvršne vlasti, kojom se zakonom stvaraju uslovi za sistemsku korupciju. Kao očigledan primer izneto je Rešenje o konverziji Sekretarijata za imovinsko-pravne poslove Gradske uprave Beograda, kojim je preduzeću DelReal 1 priznato pravo svojine na zemljištu u državnoj svojini bez obaveze plaćanja naknade. Reč je o 16 hektara zemljišta na atraktivnoj lokaciji, koje je ovim rešenjem poklonjeno preduzeću za koje se pretpostavlja da je u vlasništvu Miroslava Miškovića

Izveštaj o privatizaciji Kompanije „Novosti“

- Izveštaj dostavljen Vladi 17. maja 2011. Godine

„Novosti“ su 2000. godine bile preduzeće u 100% društvenom vlasništvu. U njemu nije započet postupak svojinske transformacije, niti je nadležno ministarstvo nakon 2001. godine iniciralo privatizaciju. Nadležnim institucijama bilo je poznato da je upis akcionarskog društva u registar suda 2002. godine nezakonit, jer nije bilo zakonito sprovedene privatizacije. Vlada je 2006. godine naložila Ministarstvu privrede da izvrši reviziju vlasničke strukture, što Ministarstvo nije učinilo. Da je izvršena revizija, bilo bi utvrđeno da je državni udeo u kapitalu „Novosti“ znatno veći od upisanog, jer u procenu kapitala nije ušla zgrada u Kosovskoj ulici koja je u državnom vlasništvu. Bez procene zgrade nije se mogla utvrditi vlasnička struktura, a da ju je Ministarstvo izvršilo, većinski paket akcija „Novosti“ prodavala bi država. U tom slučaju, međutim, prodaja akcija bi u javnosti bila praćena kao privatizacija državnog kapitala za koju je odgovorno Ministarstvo, a ne kao privatni posao između akcionara i tri nepoznate inostrane firme. Ovakav način prodaje doveo je do toga da preuzimanje najtiražnijeg dnevnog lista u Srbiji prođe kao da se radi o poslu koji nije od javnog interesa. Odluke koje su potom donosile Komisija za hartije od vrednosti i Komisija za zaštitu konkurencije, omogućile su kupcu da pet godina nezakonito raspolaže „Novostima“. Savet je preporučio Vladi da analizira kako je grupi ljudi na čelu sa Manojlom Vukotićem omogućeno da u nadležne privredne registre upišu promene koje se nisu dogodile, a da zatim svoj dogovor sa Milanom Bekom o prodaji nezakonito pribavljene imovine realizuju na tržištu hartija od vrednosti, kao i da inicira privatizaciju Štamparije „Borba“, koja se od 2002. godine nalazi pod kontrolom interesne grupe koja stoji i iza nezakonite privatizacije „Novosti“.

U dopisu koji je Vladi dostavljen uz Izveštaj, Savet je predložio održavanje sastanka na kojem bi bilo razmotreno šta se može preduzeti kako bi se otklonile posledice kršenja zakona u privatizaciji „Novosti“, čime bi se sprečilo uvećanje štete po državu. Odgovor Vlade nije stigao ni dve nedelje kasnije, a Savet je 1. juna 2011. Izveštaj dostavio medijima na konferenciji za novinare.

Na isti način na koji je ignorisalo činjenice, dokumentaciju i analize koje im je dostavljao Savet, tužilaštvo takođe nije procesuiralo ni veliki broj krivičnih prijava koje su podnosila pravna i fizička lica u vezi sa slučajevima koje je Savet analizirao u svojim izveštajima. Kao karakteristične primere navešćemo i Izveštaje Saveta o “Jugoremediji” i “Nacionalnoj štedionici”, dostavljene Republičkom javnom tužilaštvu 3. februara 2005. godine. Deo dokumentacije i podataka koji su bili predmet analize Saveta u radu na ovim Izveštajima, uključeni su i u krivičnu prijavu koju je 17. februara iste godine preduzeće Genemp Trading Ltd. podnelo Okružnom javnom tužiocu u Beogradu protiv tadašnjih visokih funkcionera vlade i drugih državnih institucija Mladana Dinkića, Miroljuba Labusa, Vesne Džinić, Dušana Lalića, Nikole Živanovića, Mladena Spasića i Mire Erić Jović, za krivična dela zloupotrebe službenog položaja i pranja novca. Genemp Trading Ltd. je tužilaštvu dostavio dokaze da su ova lica otkrila tokove novca iznetog iz Srbije na Kipar devedesetih godina preko Beogradske banke, ali da su onemogućili da novac bude vraćen Republici Srbiji. Na molbu Saveta da nas izveste o statusu ove krivične prijave, Više javno tužilaštvo u Beogradu nam je 7. februara 2011. godine, šest godina nakon podnošenja krivične prijave Genemp Trading Ltd, dostavilo informaciju da je predmet u fazi pretkrivičnog postupka.

Pored izveštaja i krivične prijave Saveta, i mali akcionari Luke koji su 2005. godine prodali akcije u postupku preuzimanja, podneli su februara 2008. godine krivičnu prijavu Okružnom javnom tužilaštvu u Beogradu protiv tadašnje direktorke i članova upravnog i nadzornog odbora Luke. Ova krivična prijava je odbačena. Pored nje, grupa od 730 malih akcionara Luke pokrenula je u novembru 2007. godine pred Trgovinskim sudom u Beogradu parnični postupak protiv Luke "Beograd" na ime naknade štete koja im je prouzrokovana u postupku preuzimanja. Oni su decembra iste godine uputili Republičkom javnom pravobraniocu zahtev za stupanje u postupak na strain tužioca, imajući u vidu da je i Republika Srbija oštećena u postupku preuzimanja akcija Luke kao jedan od prodavaca. Republičko javno pravobranilaštvo je odbilo ovaj zahtev, a Privredni sud je 29. oktobra 2010. godine odbio tužbeni zahtev malih akcionara. Tužioci su uložili žalbu Privrednom apelacionom sudu. Nezakonito preuzimanje Luke "Beograd" i planovi njenih sadašnjih vlasnika da zatvore ovo preduzeće, da bi na njegovom i okolnom zemljištu izgradili stambeno-poslovni kompleks, ugrozili su ne samo male akcionare i radnike Luke, već i investitore na lokacijama u blizini lučkog zemljišta, koje vlasnici Luke na razne načine nastoje da oteraju da bi realizovali svoje planove. Zbog pritisaka od strane Luke "Beograd" i nezakonitog postupanja državnih organa koje ide na ruku planovima novih vlasnika Luke, krivične prijave su podneli sledeći investitori:

- - Investicioni fond BRIF TC iz Luksemburga, koji je 2004. godine na licitaciji dobilo pravo zakupa na 15 hektara zemljišta za koje su zainteresovani vlasnici Luke. BRIF do danas nije uspeo da realizuje investiciju radi koje je pre sedam godina uzeo zemljište u zakup, zbog čega su 18. decembra 2009. godine podneli Okružnom javnom tužilaštvu – Specijalnom tužilaštvu krivičnu prijavu protiv gradonačelnika Beograda Dragana Đilasa, petoro visokih funkcionera Grada Beograda i Milana Beka za krivična dela zloupotrebe službenog položaja i trgovine uticajem. U vezi sa ovom krivičnom prijavom još uvek nije preduzeta ni jedna procesna radnja.

- Risto Gojković, kupac preduzeća „Tehnohemija“, kome je Agencija za privatizaciju raskinula kupoprodajni ugovor iako je ispunio sve ugovorne obaveze. Zemljište ovog preduzeća deo je lokacije na kojoj vlasnici Luke planiraju izgradnju stambeno-poslovnog kompleksa „Grad na vodi“. Risto Gojković je 19. maja 2010. godine podneo Prvom osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu krivičnu prijavu protiv osmoro odgovornih lica u Agenciji za privatizaciju za krivično delo zloupotrebe službenog položaja, a 18. novembra je istom tužilaštvu za isto krivično delo podneo i krivičnu prijavu protiv direktora Agencije za privatizaciju Vladislava Cvetkovića. U vezi sa prvom krivičnom prijavom Risto Gojković je 3. februara 2011. godine saslušan u Prvom odeljenju Uprave kriminalističke policije u Beogradu, na osnovu Zahteva za prikupljanje potrebnih obaveštenja Prvog osnovnog javnog tužilaštva u Beogradu.

Nijedan izveštaj, niti krivična prijava Saveta do danas nisu procesuirani, kao ni veliki broj krivičnih prijava koje su Savetu dostavljali građani podnoseći predstavke sa sumnjama na korupciju, jer lica koja se navode u ovim prijavama uživaju zaštitu vlasti. Nasuprot tome, odmah se procesuiraju krivične prijave i tužbe ze klevetu koje protiv predsednice Saveta podnose osobe koje se navode u izveštajima Saveta

Krivična prijava zbog nezakonite privatizacije kompanije Novosti

Krivična prijava dostavljena je Višem javnom tužilaštvu u Beogradu 16. juna 2011. godine

Kako od Vlade Srbije nije stigao nikakav odgovor u vezi sa Izveštajem o privatizaciji kompanije Novosti, a u želji da pomogne Tužilaštvu u radu na slučajevima dominantne, sistemske korupcije, Savet je podneo krivičnu prijavu protiv sedam osoba zbog osnovane sumnje da su počinile krivična dela zloupotrebe službenog položaja, prevare, falsifikovanja isprave i udruživanja radi vršenja krivičnih dela. Osobe obuhvaćene krivičnom prijavom sumnjiče se za nezakonit upis akcionarskog društva NIP Kompanija Novosti a.d.u Registar Trgovinskog suda 2002. godine i za kršenje zakona u postupku preuzimanja akcija tokom 2005. i 2006. godine. Posledice tih nezakonitosti do danas nisu otklonjene.

Savet je dugo i brižljivo radio na prikupljanju i analiziranju dokumentacije u vezi sa tim slučajem i tokom rada pronašao zapanjujuće mnogo nezakonitosti u tom postupku, koji predstavlja pravi primer organizovanog kriminala i korupcije koja se događa godinama.

Budući da se radi o dobro istraženom fenomenu dominantne sistemske korupcije i da su uz krivičnu prijavu dostavljeni relevantni dokazi, očekivali smo da će Tužilaštvo brzo pokrenuti postupke i o tome obavestiti javnost. Međutim, ni dva i po meseca kasnije nema nikakvih informacija o statusu ove krivične prijave.

Izveštaj o štetnim poslovima po Azotaru iz Pančeva

Izveštaj je prosleđen Vladi Srbije 23. juna 2011.

Savet za borbu protiv korupcije prosledio je Vladi Srbije Izveštaj o ugovaranju štetnih poslova, zbog kojih bi Azotara iz Pančeva mogla da pretrpi štetu veću od 17 miliona evra. Štetne poslove u ime Azotare, ugovarao je privremeni zastupnik kapitala, Radosav Vujačić. U Izveštaju koji smo prosledili Vladi navodi se da je Vujačić, koji je ujedno i zamenik Dušana Bajatovića, generalnog direktora Javnog preduzeća Srbijagas, sklopao ugovore, u kojima se kao jemac pojavljuje upravo „Srbijagas“, čiji je, inače, najveći dužnik pančevačka Azotara. U iscrpnom Izveštaju zasnovanom na činjenicama iz prikupljene dokumentacije, ukazali smo na sklapanje takozvanih asimetričnih ugovora, koji se potpisuju na štetu jedne strane, u ovom slučaju „Azotare“ iz Pančeva, ali i Direkcije za robne rezerve, što predstavlja tipičan primer sistemske korupcije u državnim preduzećima. Zbog toga je Savet za borbu protiv korupcije pozvao Vladu Srbije i druge nadležne institucije da izvrše kontrolu spornih ugovora, ukupnog poslovanja HIP Azotare Pančevo i utvrde odgovornost privremenog zastupnika kapitala, Radosava Vujačića, javnog preduzeća Srbijagas, kao i da Vlada Srbije i druge nadležne institucije, shodno svojim ovlašćenjima, izvrše uvid u rad Agencije za privatizaciju i preispitaju način njenog rada, pošto postoje brojne indicije da ta institucija ne izvršava svoje obaveze u skladu sa zakonom.

Kao i u prethodnim slučajevima, i u ovom, Savet i dalje čeka odgovor Vlade.

Dopis Vladi povodom pritisaka izvršne vlasti na „Jugoremediju“

Dostavljeno Vladi Srbije 27. jula 2011.

Savet se obratio Vladi u vezi sa konstantnim pritiscima izvršne vlasti na zrenjaninsku fabriku lekova „Jugoremedija“, koji imaju za cilj da se smeni uprava izabrana glasovima većinskih vlasnika, privatnih akcionara, a da Ministarstvo ekonomije postavi menadžment u kompaniji u kojoj je država manjinski akcionar, i to akcionar bez prava glasa za izbor članova uprave. Postupanje Ministarstva ekonomije i Ministarstva unutrašnjih poslova u „Jugoremediji“ upućuje na zabrinjavajući zaključak da u preduzećima u kojima je država suvlasnik, njeni predstavnici zloupotrebljavaju činjenicu da su istovremeno i deo izvršne vlasti, odnosno koriste svoju poziciju za pritiske na privatne vlasnike. U „Jugoremediji“ ovi pritisci idu tako daleko da poslovne odluke donete na Skupštini i Upravnom odboru u skladu sa zakonom, postaju predmet konstantne policijske istrage. Pritom, ova istraga ne obuhvata sve članove organa uprave na kojima su odluke donošene, već je isključivo usmerena na istaknute nosioce poslovnih aktivnosti, što parališe rad preduzeća i narušava njegov poslovni ugled u meri koja ugrožava njegov opstanak. Zato je Savet preporučio Vladi da utvrdi pozadinu ovih pritisaka, jer će jedino na taj način otkloniti sumnje u svoju umešanost.

Ni na ovu preporuku Vlada nije dostavila Savetu nikakvu povratnu informaciju.

Izveštaj o pritiscima i kontroli medija u Srbiji

Izveštaj je dostavljen Vladi Srbije 29. avgusta 2011.

Savet za borbu protiv korupcije je na osnovu analize obimne dokumentacije pripremio Izveštaj o pritiscima i kontroli medija u Srbiji. Savet je na ovom Izveštaju radio dugo u želji da javnosti predoči što više kvalitetnih podataka, koji će precizno ukazati na suštinu problema u ovoj oblasti. Savet je prikupio podatke na osnovu kojih se može zaključiti da se nad medijima u Srbiji vrši snažan politički pritisak, zbog čega je nad njima uspostavljena potpuna kontrola. Više ne postoji medij iz kojeg građani mogu da dobiju potpune i objektivne informacije, jer pod snažnim pritiskom koji stiže iz političkih krugova, mediji prećutkuju događaje ili o njima izveštavaju selektivno i nepotpuno.

Kako je sloboda medija u Srbiji dovedena u pitanje, a pošto bez slobodnih medija nema ni borbe protiv korupcije, Savet za borbu protiv korupcije od 50 najvažnijih državnih organa u Srbiji zatražio dokumentaciju o svim oblicima saradnje sa medijima, agencijama za odnose sa javnošću, marketinškim agencijama, produkcijskim kućama i drugim medijskim subjektima u periodu od januara 2008. do kraja juna 2010.godine, kako bi se utvrdili načini na koje državni organi ostvaruju svoj uticaj na medije. Analizom su bila obuhvaćena sva ministarstva Vlade Republike Srbije, pojedina republička javna preduzeća, neka gradska komunalna preduzeća, agencije i druga državna tela. Savet je, takođe, analizirao zvaničnu vlasničku strukturu najvećih medija u Srbiji.

Savet je tokom analize obimne dokumentacije uočio tri glavna problema medija:

1. netransparentnost medijskog vlasništva;

2. ekonomski uticaj državnih institucija na rad medija kroz različite tipove budžetskih davanja;

3. problem RTS-a koji umesto javnog servisa, ima ulogu servisa političkih stranaka i vladajućih elita, što sve za posledicu ima zatvorenost medija za brojne probleme sa kojima je Srbija suočena, pa i za problem korupcije.

Savet je Izveštaj o pritiscima i kontroli medija u Srbiji sa predlogom mera, osim Vladi Srbije, prosledio i svim institucijama, udruženjima i asocijacijama koje se bave medijima, sa željom da o tome otvorimo zajedničku raspravu, jer bez odgovora na pitanje ko i na koji način kontroliše medije, ne može biti ni kvalitativnih demokratskih pomaka u Srbiji, što podrazumeva i efikasnu borbu protiv korupcije.

Savet je preporuke iz Izveštaja dostavio Ministarstvu kulture, informisanja i informacionog društva kao prilog javnoj raspravi o Nacrtu Strategije razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji do 2016. godine.